

de og de Straffe, saa kunde vi ogsaa undvære dem, har maattet sænde, at disse Straffe ikke kunne undværes. Jeg vil hede ærede Herrer erindre, at den faktisk eksisterende Tilstand med Hensyn til Straffe- og Domvæsenet i Militæretaten er bygget paa det Udkast, som blev forelagt her i 1850, og derimod kun har meget lidt at bestille med de gamle, forældede Love, som man i mange Tilfælde slet ikke kender, og som man ialfald aldrig tager frem; og dette faktiske Grundlag er saa godt, at det, der nu foreligger her med det Diemed, at opretholde Mandskugt og Disciplin i Hæren, efter mit Begreb er langt slettere; jeg vil ikke engang sige „mindre godt“, thi det er min oprigtige Mening, som jeg støtter paa min personlige Erfaring, at det er „slettere“. Nu er jeg overbevist om, at naar man sammenligner Hæren og Marinen, er det langt nødvendigere, at man i Marinen har en skarp Disciplin og skrappe Midler til at holde Disciplinen vedlige, end i Hæren, thi der kan et Dieblifs Vællen i Disciplinen bringe Liv eller Død for Folk, der i Et og Alt ere overladte til, hvorledes de, der skulle lystre, i et givet Dieblif udføre de dem givne Befalinger. Det forekommer mig derfor at være meget betænkelig, naar man har betragtet denne for mig saa yderst tvivlsomme Bes, ved en Dagsorden at ville fremtvinge Indførelsen af beslægtede Bestemmelser for Marinen, uden først at gøre nogen Prøve dermed for Hæren; thi den Mand, der blev nedlagt i det ene Forslag, maatte jo ogsaa nedlægges i det andet, og den Mand, der gik igjennem Bestemmelserne for Hæren, maatte jo ogsaa komme til at gaa igjennem Reglerne for Marinen. Jeg vil derfor tværtimod opfordre den høitærede Minister til at lade hengaa en lang Tid, efterat man har faaet en Straffelov for Hæren, forinden man kommer med noget Eignende for Marinen; thi det er langt slettere, at gøre Prøven ved Marinen, end det er at gøre den ved Landhæren; der er maage Tilfælde, som selv under Fredsforhold kunne være af den største Betydning, ombord i et Skib, men som derimod i og for sig ikke have noget, saa overordentligt, at betyde for Landhæren. Jeg finder altsaa, at der ikke er nogen særlig Opfordring til her ved denne Dags-

orden at lægge Ministeren paa Sinde, at disse Bestemmelser for Hær og Flaade nødvendigvis maa emanere samtidigt, enten som een fælles Lov eller som tvende samtidige særlige Love. Jeg kunde meget ønske, at man vilde prøve, om Loven duede noget for Hærens Bedkommende, forinden man gif til at indføre noget Eignende for Marinen.

Madvig: At de forandrede Forhold i Henleende til Hærens Sammensætning og Stilling i det Hele gøre forandrede Straffebestemmelser nødvendige, derom tror jeg ikke, der er nogen Tvivl. At et Lovudkast, der er udarbejdet af den nuværende Generalauditor, der i saa mangfoldige Aar har staaet i Spidsen for Hærens Justitsvæsen, og som tilmed selv har været Officer, skulde lide af en overordentlig betænkelig Mildhed, finder jeg ikke nogen stor Grund til at formode; men hvad der her er Hovedsagen, det er, at derom dreier Dagsordenen sig slet ikke. Der staaer ikke i Dagsordenen et eneste Ord om, at Ministeren opfordres til at forelægge et Udkast til en Straffelov, bygget paa de samme humane Principer som dem, der findes i det nu forelagte Lovudkast; der udtales i Dagsordenen ikke den mindste Dom over Lovforslaget, og der siges heller ikke i Dagsordenen et eneste Ord om, at Loven skal være fælles med Hensyn til Straffebestemmelserne for Hæren og for Marinen. Der siges kun, at Straffeloven for begge Dele af Værnet skal komme samtidigt, og det er derimod baade skriftligt og mundtligt blevet bestemt forbeholdt, at der i samme Lov kan optages visse særlige Straffebestemmelser for Søværnet, og at der endogaa kan gives en særlig Lov for dettes Bedkommende. Der er altsaa i denne Dagsorden hverken Tale om Mildhedsprinciper eller om, at Alt skal være ens for Hæren og for Flaaden, men der er Tale om Samtidigheden i Ordningen af Straffebestemmelserne for begge Værn. Og nu tilstaaer jeg, at jeg ikke begriber den ærede Ministers Modstand mod en Dagsorden, der stemmer ganske med hans egen Mening. Han siger, at den er overflødig, og at den ikke behøves for hans Skyld, ja, at der kunde ligge et Slags Udtryk af Mistillid i dens